

Tove Jansson (1914–2001) s-a născut la Helsinki, într-o familie de artiști: tatăl ei a fost sculptor, iar mama, desenatoare și ilustratoare. A avut doi frați mai mici, Per Olov și Lars. Familia și arhipelagul Åland, locul unde obișnuiau să-și petreacă verile, au fost sursa de inspirație pentru romanele scrise mai târziu. A făcut studii de artă la Stockholm, Helsinki și Paris. La paisprezece ani, a scris și a ilustrat prima ei carte, care a fost publicată în 1933. În anii '30-'40 a participat cu lucrări de artă la diferite expoziții și a lucrat ca desenatoare pentru revista de benzi desenate *Garm*. A devenit foarte cunoscută și apreciată pentru curajoasele ei caricaturi politice și reprezentările fidele ale vieții finlandeze de zi cu zi în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

În aceeași perioadă, din dorința de a evada din lumea plină de orori a războiului, a început să lucreze la primul volum din seria *Momin*, în care proiectează un univers idilic și inocent. Cărțile despre momini au fost traduse în treizeci și cinci de limbi și i-au adus un uriaș succes internațional. Au fost transformate în piese de teatru, operă, film, piese radiofonice și de televiziune. Cu toate acestea, seria de romane despre locuitorii Văii Mominilor reprezintă doar o parte din opera de mare amploare a lui Tove Jansson, care include romane, nuvele, piese radiofonice și piese de teatru, printre care *Adevăratul escroc*, *Joc curat* și *Călătorie ușoară*.

Una dintre cărțile ei preferate a fost *Cartea verii* (1972), în care personajele principale sunt Sophia și bunica ei, Ham. Tove Jansson a primit multe premii și distincții, printre care Premiul Nils Holgersson în 1953, Premiul Andersen în 1966, Premiul Mårbacka în 1972, Premiul Finlanda în 1993 și Premiul Academiei Suedeze în 1994.

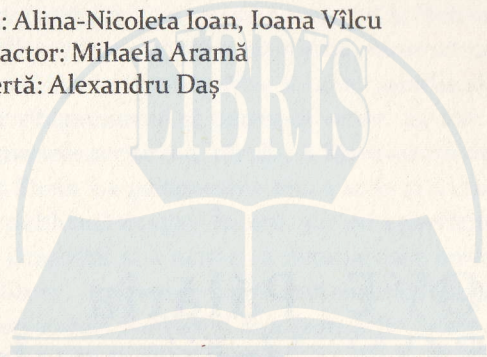
TOVE JANSSON

Pălăria Vrăjitorului

Traducere din suedeză
de Andreea Caleman

ARTHUR

Redactori: Alina-Nicoleta Ioan, Ioana Vilcu
Tehnoredactor: Mihaela Aramă
DTP copertă: Alexandru Daș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
JANSSON, TOVE

Pălăria Vrăjitorului / Tove Jansson; trad. de Andreea Caleman. -

București: Editura Arthur, 2016

ISBN 978-606-8620-89-3

I. Caleman, Andreea (trad.)

821.113.6-32=135.1

Tove Jansson

Trollkarlens Hat

Copyright © Tove Jansson 1948

First published by Schildts Förlags AB, Finland. All rights reserved.

© Editura Arthur, 2016, pentru prezenta ediție

Editura Arthur este un imprint al Grupului Editorial Art.

Capitolul cinci

în care se vorbește despre Rubinul Regelui,
despre peripețiile lui Fandosel la pescuit
și moartea dracului-de-mare
și despre cum s-a preschimbat momicasa
într-o junglă

Venise sfârșitul lui iulie și era foarte cald în Valea Mominilor. Nici muștele nu mai aveau putere să bâzâie. Copacii păreau obosiți și prăfuiți, râul se târa subțire și maroniu printre luncile moleșite de arșiță, iar apa nu mai era bună pentru făcut sirop de zmeură în pălăria Vrăjitorului

(intrată din nou în grațiile mominilor, pălăria se întorse-se pe comodă, sub oglinda din salon).

Zi de zi, soarele pârjolea nemilos valea ascunsă printre dealuri. Toate vietățile se adăpostiseră în găurile lor răcoroase de sub pământ, iar păsările amuțiseră. Însă Momi și prietenii lui erau arțăgoși din cauza căldurii și se certau tot timpul.

— Mama, o rugă Momi, găsește-ne și nouă ceva de făcut! Ne certăm întruna și e atât de cald!

— Da, dragii mei, oftă Momimama. Am văzut... M-aș scăpa bucuroasă de voi un pic. Nu mai bine vă mutați voi în grotă câteva zile? E mai răcoare acolo și puteți să vă scăldați în mare toată ziua și să vă liniștiți.

— Și avem voie să rămânem peste noapte? întrebă Momi cu însuflețire.

— Sigur că da! răspunse Momimama. Și să nu vă-ntoarceți până nu v-a trecut arțagul.

Ce palpitant! Se mutau în grotă *de-adevăratele!* Ajunși acolo, puseră lampa cu gaz jos, pe nisip, apoi fiecare își făcu un soi de adâncitură, potrivită pentru forma și poziția de somn preferată, și își pregăti culcușul. Împărțiră proviziile în șase grămezi egale. Aveau plăcintă cu stafide, piure de dovleac, banane, acadele, porumb fiert și clătite pentru a doua zi, la micul dejun.

Spre seară, o adiere ușoară începu să bată pe plaja pustie. Soarele apunea, înroșind orizontul și umplând grotă

cu lumina lui caldă. Unchiașul Puftabac cânta balade de seară, iar Domnița Fandosica își pusese capul plin de cârlionți în poala lui Momi.

Toată lumea era cât se poate de ghiftuită și mulțumită după plăcinta cu stafide. Întunericul se lăsa și, odată cu el, un aer de mister învăluia totul, făcându-i să se simtă foarte aventuroși.

— Eu am găsit grota, mai demult! spuse Smiorc.

Nimeni nu avu inimă să îi spună că mai auziseră asta de sute de ori.

— Vreți să vă povestesc ceva îngrozitor? întrebă unchiașul Puftabac și aprinse lampa.

— Cât de îngrozitor? vru să știe Emulul.

— Cam de aici până la intrarea în grotă sau, poate, un pic mai încolo, dacă asta îți spune ceva, răspunse Puftabac.

— Ba, dimpotrivă! spuse Emulul. Hai, dă-i drumul și-ți zic eu când m-am speriat.

— Bine, se învoi unchiașul Puftabac. E o istorioară pe care mi-a zis-o o meliță când eram mic. La capătul lumii se află un munte amețitor de înalt, negru ca funinginea și neted ca mătasea. De jur împrejurul lui se cască prăpăstii fără fund, iar vârful i se pierde în nori. Acolo sus, în vârf, e casa Vrăjitorului și arată uite-așa! zise unchiașul și desenă casa în nisip.

— N-are ferestre? întrebă Smiorc.

— Nu, și nici ușă, răspunse unchiașul, căci Vrăjitorul intră întotdeauna în zbor, călare pe o panteră neagră. Noaptea hălăduiește și adună rubine în mantie.

— Nu mai spune! strigă Smiorc, ciulindu-și deodată urechile. Rubine?! Unde le găsește?

— Vezi tu, Vrăjitorul se poate preschimba în orice, se poate băga în pământ sau scufunda pe fundul mării unde sunt ascunse comorile, zise Puftabac.

— Și la ce-i trebuie atâtea pietre prețioase? întrebă Smiorc invidios.

— La nimic, răspunse unchiașul Puftabac. Le adună și atât. Cam ca Emulul, care colecționează plante.

— Ai zis ceva? sări Emulul, care adormise în culcușul lui din nisip.

— Le povesteam că Vrăjitorul are casa plină de rubine, spuse Puftabac. Zac în grămezi uriașe peste tot, iar cele incrustate în pereți arată ca niște ochi de sălbăticiuni. Casa Vrăjitorului nu are acoperiș, iar norii care plutesc deasupra ei sunt roșii ca sângele, căci se oglindesc în rubine. Ochii Vrăjitorului sunt, și ei, roșii și strălucesc în întuneric.

— Vezi că mai am puțin și mă sperii! anunță Emulul. Fii bun și povestește mai cu grijă!

— Ce fericit trebuie să fie Vrăjitorul ăsta! oftă Smiorc.

— Ba nu-i deloc fericit! zise unchiașul. Până nu găsește pe Rubinul Regelui, de liniște n-o să aibă parte.

Nestemata asta e aproape la fel de mare precum capul panterei și, când te uiți la ea, e ca și cum te-ai uita într-o mare de foc. Vrăjitorul a căutat Rubinul Regelui pe toate planetele, chiar și pe Neptun, dar în zadar. Acum a plecat să-l caute în craterelor de pe Lună, dar n-are mari speranțe de izbândă nici acolo. Căci, în sufletul lui, Vrăjitorul e încredințat că Rubinul Regelui se află undeva pe Soare. Dar acolo nu poate ajunge. A încercat de câteva ori, însă e prea fierbinte. Asta mi-a povestit Melița.

— O poveste pe cinste! spuse Fandosel. Mai dați-mi o acadea!

Unchiașul Puftabac rămase tăcut o vreme, apoi zise:

— Nu-i poveste. Totul e adevărat!

— Știam eu! izbucni Smiorc. Sună foarte adevărat aia cu pietrele prețioase!

— Și de unde știm noi că Vrăjitorul chiar există? întrebă neîncrezător Fandosel.

— L-am văzut, spuse Puftabac și își aprinse pipa. L-am văzut călare pe pantera neagră, pe insula forfoteilor. Călăreau drept în inima furtunii.

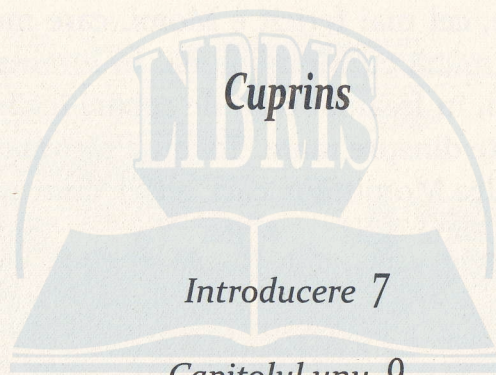
— Și n-ai spus nimic! strigă Momi.

Unchiașul dădu din umeri:

— Îmi place să am secrete, zise el. Și, dacă vreți să știți, tot Melița mi-a zis că Vrăjitorul are o pălărie neagră și înaltă.

— Fugi de-aci! țipă Momi.

Cuprins

Introducere 7

Capitolul unu 9

în care Momi, unchiașul Puftabac și Smiorc găesc pălăria Vrăjitorului, cinci norișori se ivesc pe neașteptate și Emulul își găsește o nouă îndeletnicire

Capitolul doi 28

în care Momi e preschimbat în gogoriță și se răzbună pe Leul-furnicilor și în care Momi și Puftabac pornesc, în toiul nopții, într-o expediție secretă

Capitolul trei 49

în care Bizamul se face pustnic și trăiește o experiență de nedescris, în care *Aventura* îi poartă pe momini până la insula singuratică a forfoteilor, unde Emulul e cât pe ce să ardă de viu, și în care aflăm cum au supraviețuit cu toții mării furtuni

Capitolul patru 74

în care Domnița Fandosica rămâne cheală după atacul, în miez de noapte, al forfoteilor și în care se fac descoperiri de-a dreptul ciudate pe insula singuratică

Capitolul cinci 92

în care se vorbește despre Rubinul Regelui, despre peripețiile lui Fandosel la pescuit și moartea dracului-de-mare și despre cum s-a preschimbat momicasa într-o junglă

Capitolul șase 119

în care Tofi și Fifi apar în poveste, cărând o valiză misterioasă și urmărite de Gâramâra, și în care Fandosel face pe judecătorul

Ultimul capitol 135

care este foarte lung și în care ni se descrie călătoria unchiașului Puftabac, ni se dezvăluie conținutul valizei misterioase, în care aflăm cum și-a găsit Momimama geanta pierdută și, de bucurie, a organizat o mare petrecere și cum Vrăjitorul sosește, în sfârșit, în Valea Mominilor